

Predpisovanje protimikrobnih zdravil v Sloveniji

Milan Čížman

Tom Bajec

Slovenska skupina za spremljanje porabe protimikrobnih zdravil

Razlogi za spremljanje nacionalne rabe antibiotikov

- Ugotavljanje trendov porabe, ki zahtevajo nadaljnjo analizo
- Omogočanje primerjave med podobnimi tipi bolnišnic in oddelkov
- Merjenje učinkovitosti ukrepov
- Povratno obveščanje predpisovalcev → koristno izobraževanje
- Analiza povezav med porabo in odpornostjo
- Izboljšanje varnosti bolnikov z zmanjšanjem okužb z odpornimi bakterijami
- Raba enako učinkovitih, vendar cenejših antibiotikov omogoča zmanjšanje stroškov
- Mednarodne primerjave

Merske enote

- Klasifikacija
  - Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) klasifikacija razdeli aktivne učinkovine in različne skupine glede na organ ali sistem na katerega deluje. Vključuje terapevtske, farmakološke in kemične lastnosti.
- Merska enota
  - definirana dnevna doza (DDD) je povprečni dnevni odmerek na dan, ki se uporablja pri odraslih za glavno indikacijo.

Merjenje porabe protimikrobnih zdravil

Števec	Imenovalec
Gram, kilogram, ampule, pakiranja, število receptov, DOT (days of therapy), DDD, PDD (prescribed daily dose), RDD(recommended daily dose)	1000 prebivalcev/dan (angl. TID – thousand inhabitants per day), 100(0) BOD, 100 sprejemov

Spremembe DDD se objavljajo vsako leto, zato je potrebno vedno navesti verzijo SZO, ki objavlja podatke.

Pediatrične DDD niso določene.

Nova pravilnika (UL RS 10/11):

- Zaveza bolnišnic, da spremljajo porabo in skrbijo za smotrno rabo protimikrobnih zdravil
- Način nadzora: Komisija za smotrno rabo protimikrobnih zdravil pri MZ

Učinkovitost zdravstvene oskrbe

Kazalniki 64(od 2011 dalje)

Krajši naziv	Nacionalno spremljanje bolnišnične porabe protimikrobnih zdravil
Polni naziv	Racionalno spremljanje bolnišnične porabe protimikrobnih zdravil v Sloveniji na nacionalni ravni , glede na tip bolnišnic in na ravni oddelkov
Kratka definicija	Za področje infektologije bomo iz podatkov o porabi protimikrobnih zdravil v tekočem letu spremljali porabo protibakterijskih zdravil (antibiotikov), protiglivičnih in protivirusnih zdravil.

Slovenija

Značilnosti bolnišnic (n=29)

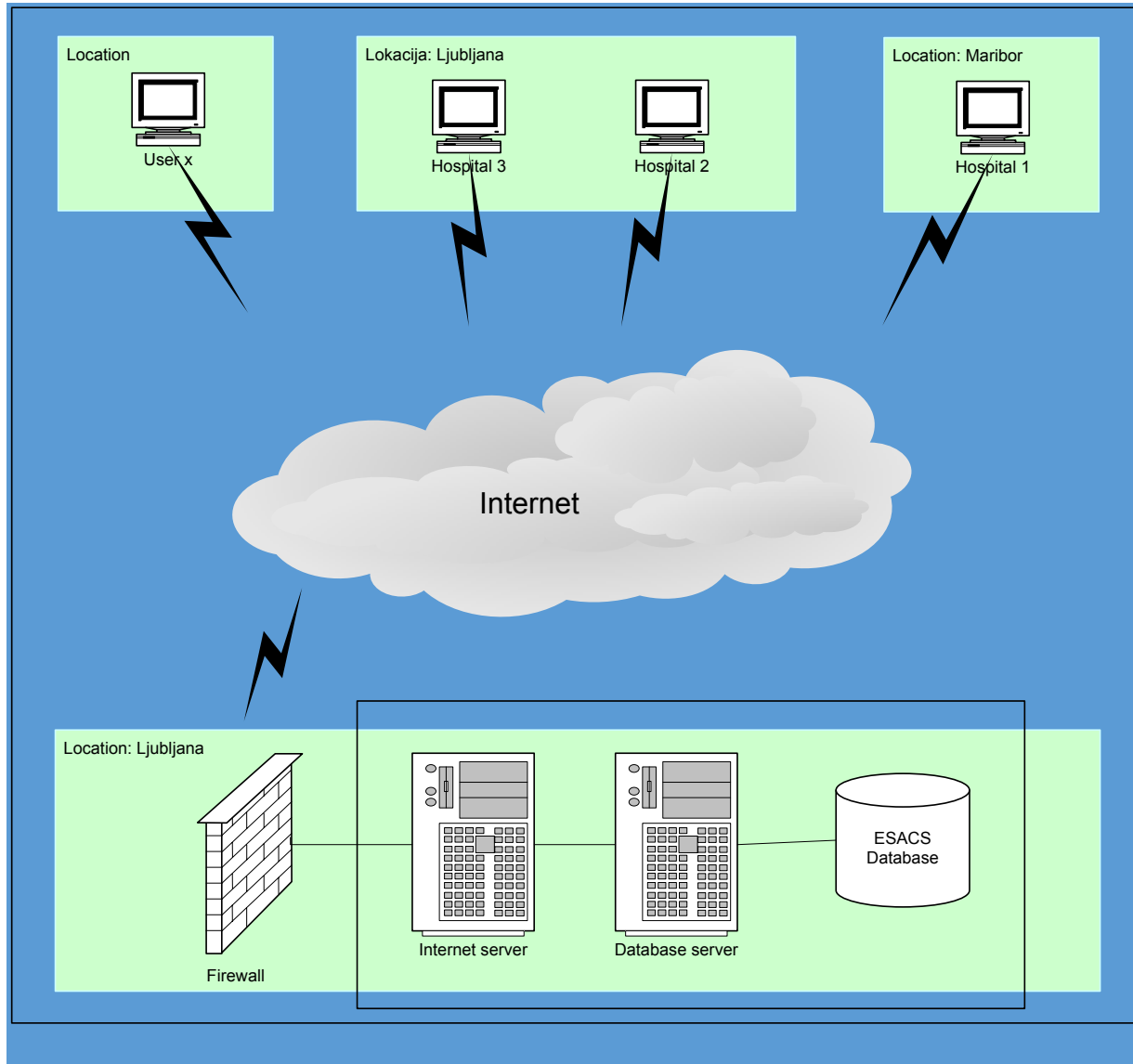
Tip	število
univerzitetna	2
splošna	10
Specialna	17
- Psihiatrična	5
- Porodnišnica	2
- Rehabilitacija	2
- Pljučni	2
- Onkologija	1
- Ortopedska	1
- Negovalna	1
- Privatne	3

Vsakoletne naloge skupine ki spremlja porabo antibiotikov

- Posodobljenje baze zdravil
- Posodobljenje ATC in DDD-jev
- Vir podatkov: bolnišnični farmacevti
- V februarju pošljemo vsem bolnišnicam bazo protimikrobnih zdravil v Excel-u za vpis števila pakiranj ali komadov za celotno bolnišnico in oddelke, število BOD in sprejemov
- V juniju zaprosimo NIJZ za število BOD in sprejemov za vse bolnišnice
- Za izračun porabe uporabljamo ATC/DDD metodologijo porabo izražamo v DDD/100 BOD, DDD/100 sprejemov, DDD/1000 preb/dan in rezultati so dosegljivi na spletni strani po predhodnem vpisu
- Bolnišnični farmacevti lahko primerjajo porabo bolnišnice z povprečjem istega tipa bolnišnic in oddelkov

Surveillance of hospital antibiotic consumption in Slovenia

Poraba protimikrobnih zdravil pri ljudeh in živalih v Evropi in Sloveniji v letu 2014

- 28 držav EU/EEA:
  - ljudje: 123,7 (49,9 -181,7) mg/kg biomase
  - živali: 151,5 (3,1- 418,8) mg/kg biomase
- Slovenija:
  - ljudje cca 105,5 mg/kg biomase
  - živali cca 33,4 mg/kg biomase
- ECDC/EFSA/EMA report 2017

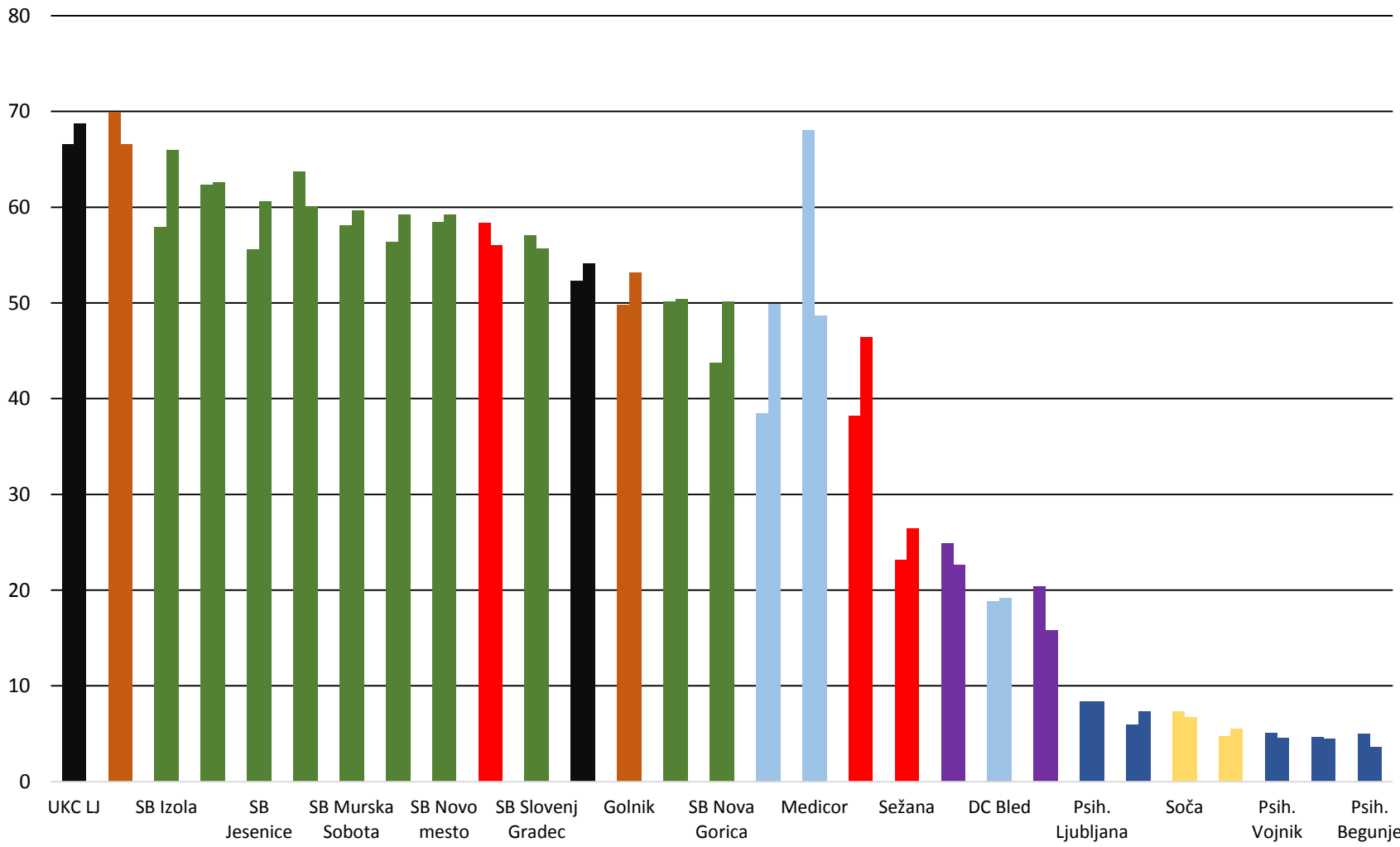
Community and hospital consumption (DID) of antibiotics (J01) in EU/EEA (n=30) and Slovenia in 2015

CONSUMPTION	EU/EEA	Slovenia
COMMUNITY	22.4 (10.7 NL-36.1 GR)	14.5 (13.8 in 2016)
Hospital	2.05 (0.98 NL-2.86 Malta)	1.68

Use of antibiotics (J01) in Slovenia 2004 vs 2015

	2004	2015	Δ % 2004 vs 2015
No of beds	9 584	9 315	- 2.9
No of admissions	349 431	386 602	+10.6
No of bed-days	2 621 464	2 431 325	- 7.3
Average lenght of stay	7.5	6.3	-16.1
DDD/100 bed-days	47.31	51,92	+9.7
DDD/100 admissions	354.92	326.51	- 8.1
DDD/TID	1.70	1.68	-1.2
Cost(EUR)	6 087 683	4 054 022	-33.5
N=8			
2005 vs 2015			

Total consumption of J01 (DDD/100 bed-days) according to type of hospital in 2013 and 2014

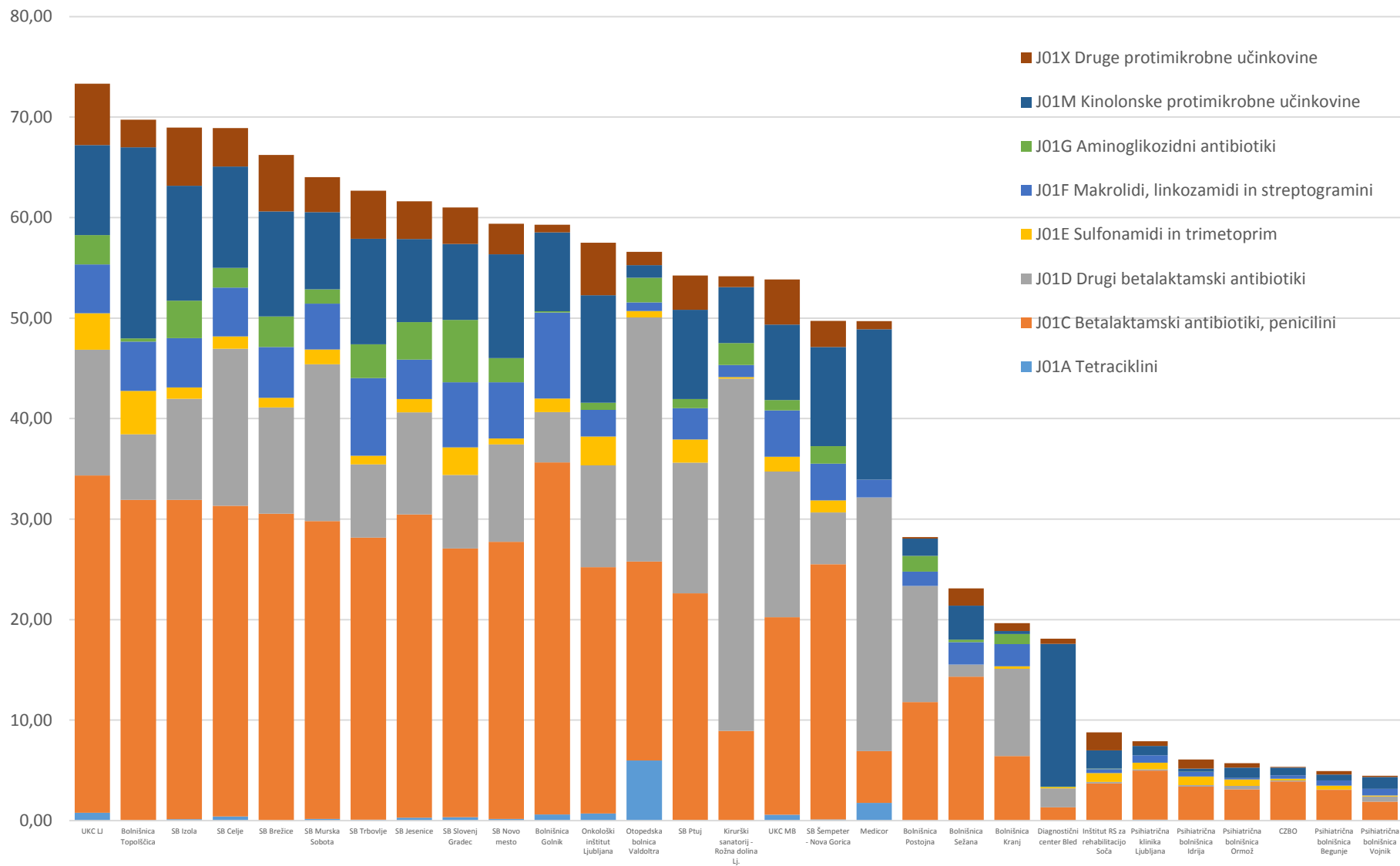

Consumption (DDD/100 admissions) of antibiotics in Slovenia, Denmark, Sweden and the Netherlands in 2011-2013

Country	Hospitals	2011	2012	2013
Slovenia	All	328	313	313
Slovenia	university + general	308	333	325
Denmark ¹	somatic	283	304	309
Sweden ²	somatic,	273	279	265
The Netherlands ³	72/91hosp. teaching + general	306	296	NA

NA – not available, ¹Danmap, ²Swedres, ³Nethmap

Poraba antibiotikov (ATC - J01) po posameznih bolnišnicah v 2016 (DDD na 100 BOD)

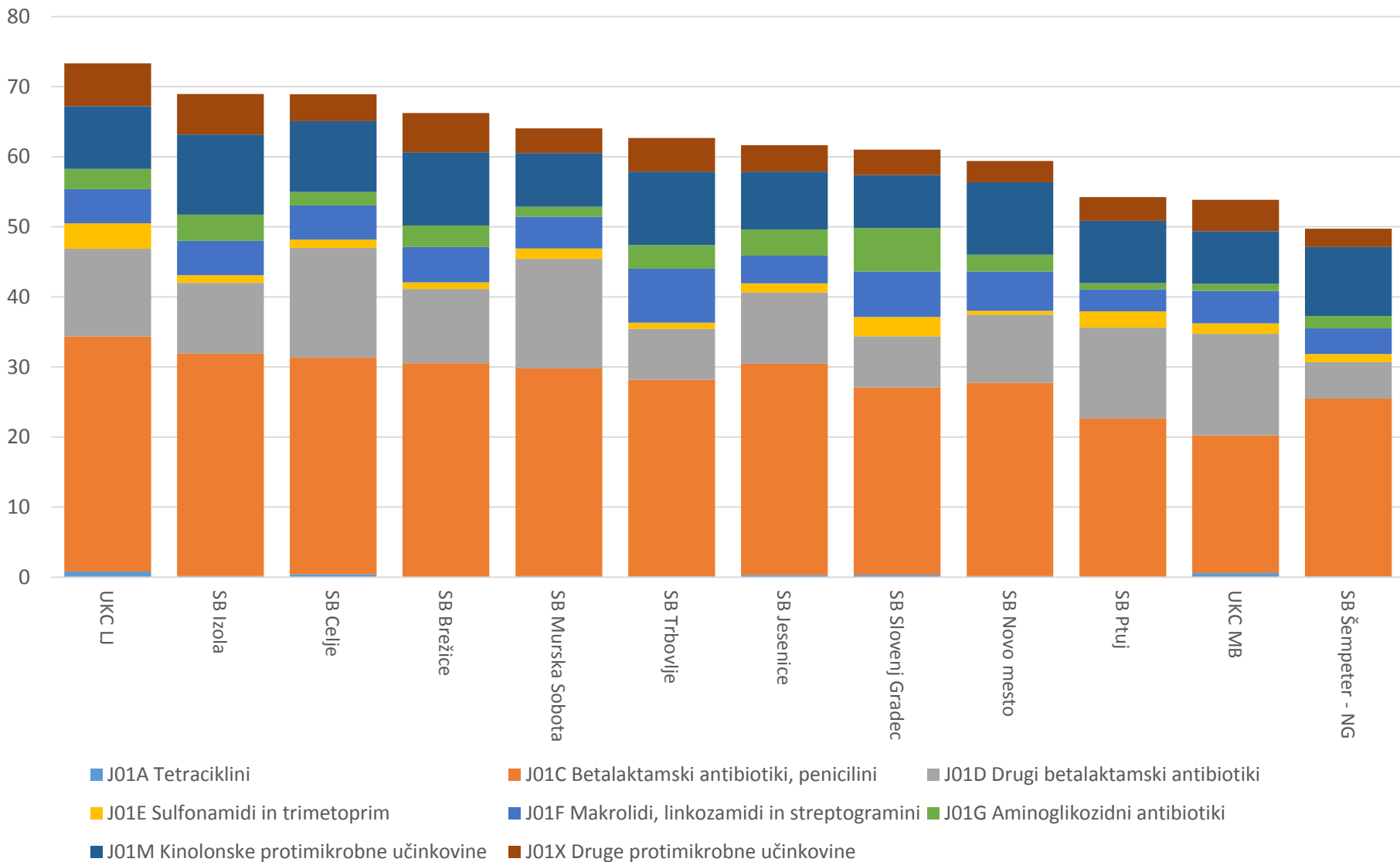

Trendi porabe (DDD/100BOD) 2016 vs 2015

Znižana poraba (n=17)	Ista(n=1)	Zvišana(n=11)
Soča (-11,09)	Ptuj	Valdoltra (+18,27)
Rožna dolina (-10,44)		SG (12,87
Topliščica (-8,03)		MS (8,23)
SB Jesenice (-3,04)		
SB Novo mesto (-2,5)		BR
Bled (-2,21)		Ormož
Stična (-1,62)		UKC LJ: (+1,9)
Postojna (-1,13)		Begunje
Vojnik (-0.80)		Golnik
Drugi (NG,IZ,Idrija, Kranj,Sežana,Onko,TRB, MB)		MEDICOR (+22,17)
Psih.Lj. (-1,43)		Celje

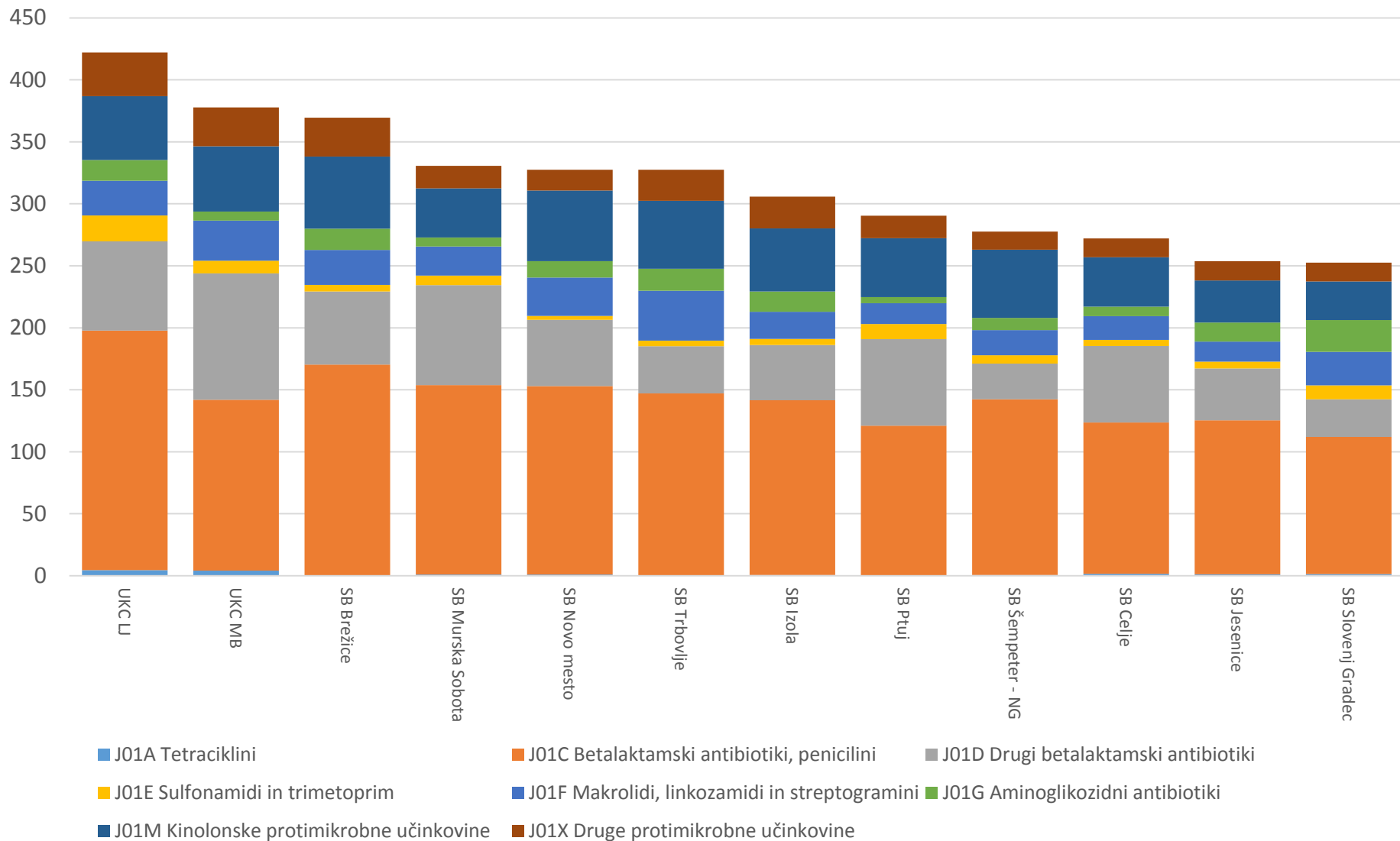

Poraba antibiotikov (ATC - J01) v splošnih bolnišnicah in UKC v 2016 (DDD na 100 BOD)

Poraba (DDD na 100 SPR) antibiotikov (ATC - J01) v splošnih bolnišnicah in UKC v 2016

Poraba (DDD/100 sprejemov) J01 v letu 2016 vs 2015

Znižana(n=12)	Zvišana(n=17)
Soča (-307)	Valdoltra (+122)
Golnik (-35)	Begunje (+63)
Rožna dolina (-30)	Medicor (+47)
SB NG (-28)	UKC LJ(+34)
Topolščica (-22)	Ormož (+34)
SB NM (-17)	SB NM(+17)
Psihiatrična klinika (-14)	SB BR (+17)
Onkološki (-13)	SB SG (+15)
Drugi (Vojnik -11,Bled,Stična)	MS,Ptuj, Izola, CE,Postojna, Idrija, Kranj, MB +13)

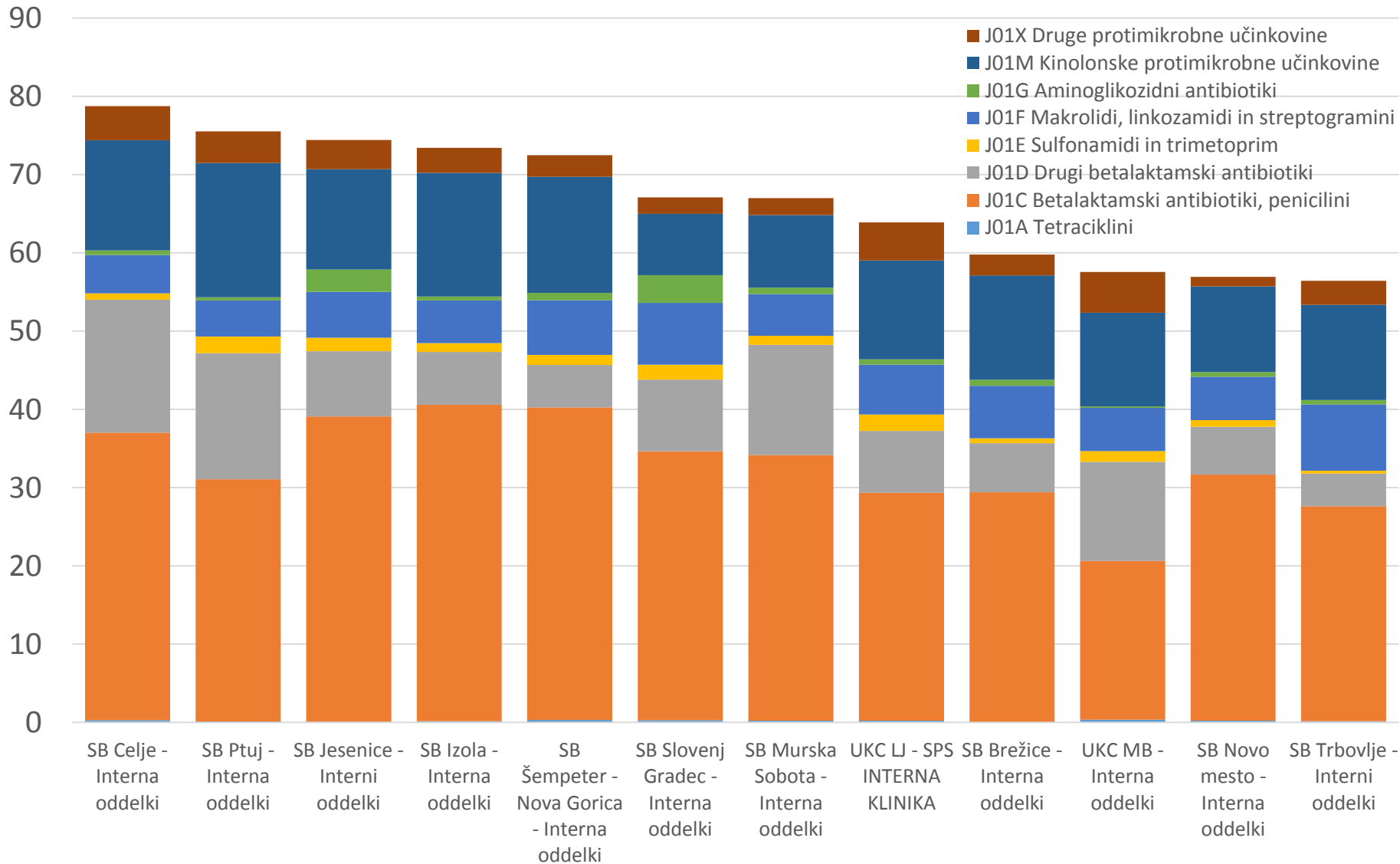
Influence of audits on hospital antibiotic consumption (n=12)

One year after audit and letter of MoH the consumption decreased in 5/12 hospitals expressed in DDD/100 bed-days and in 9/12 expressed in DDD/100 admissions

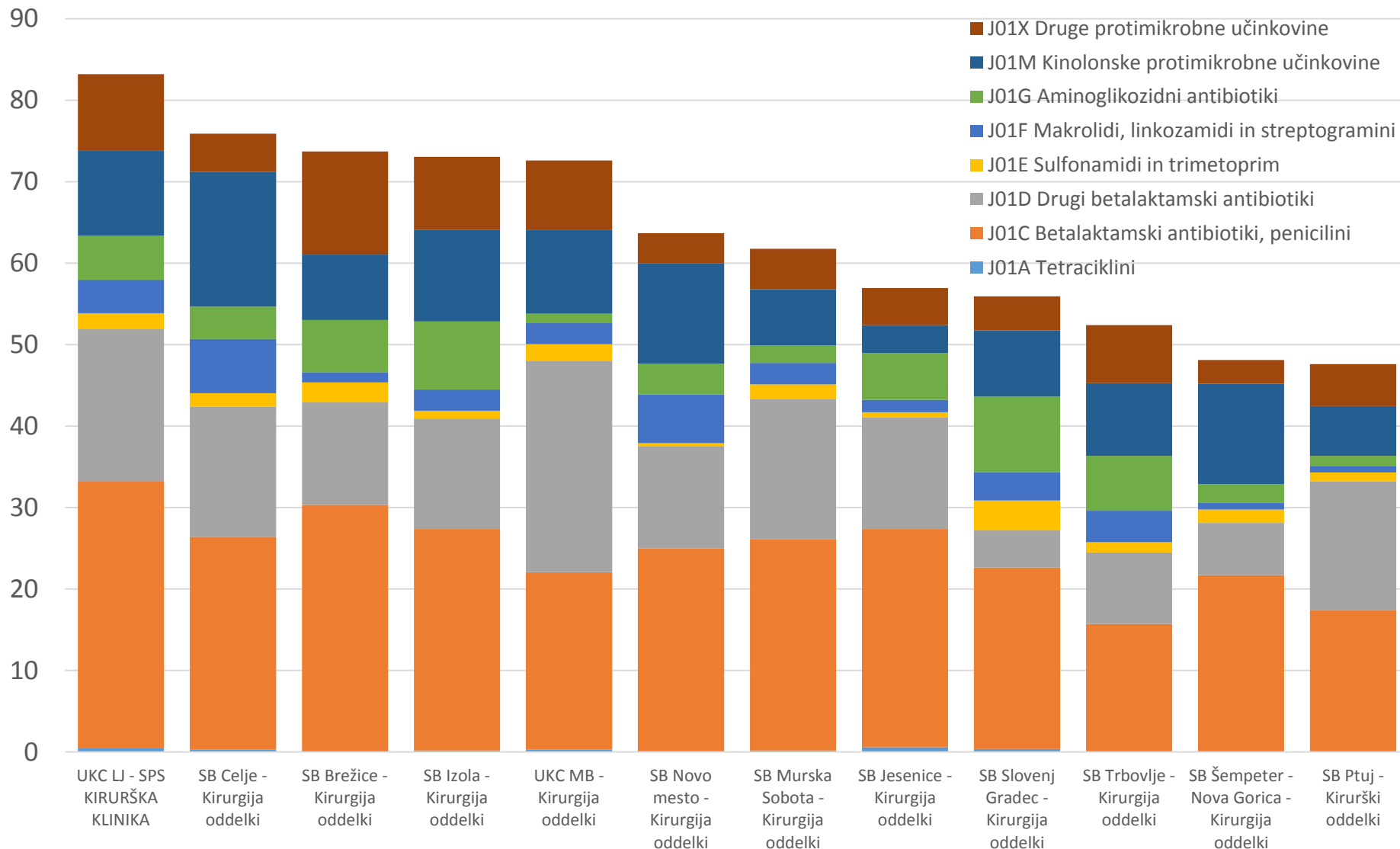
2 or 3 years after audit the consumption expressed in DDD/100 bed-days did not decrease comparing with the preintervention year (0/8)

In the same period the consumption expressed in DDD/100 admissions decreased in 2/8 hospitals

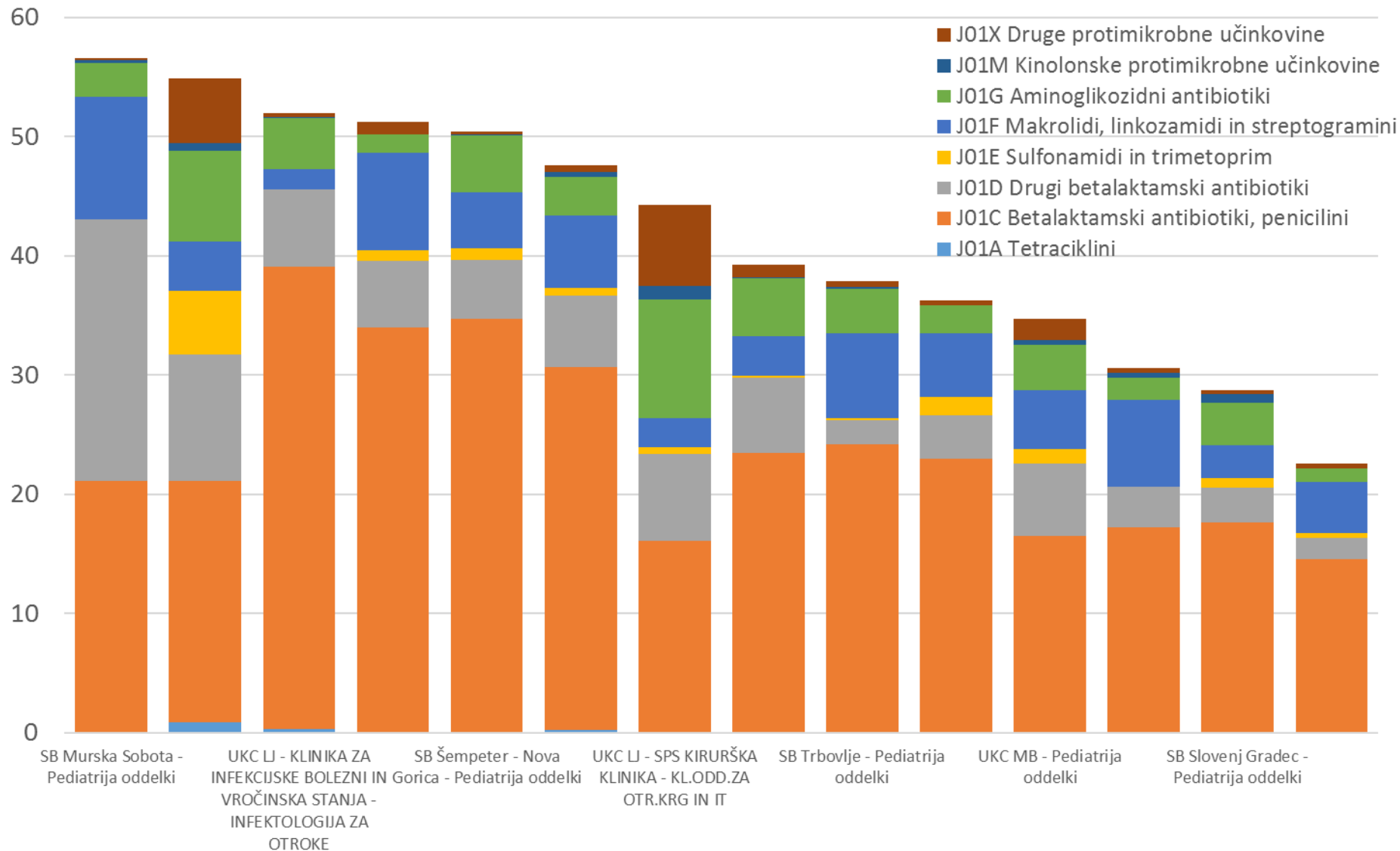
Poraba antibiotikov (ATC - J01) po internih oddelkih v 2016 (DDD na 100 BOD)

Poraba antibiotikov (ATC - J01) po kirurških oddelkih v 2016 (DDD na 100 BOD)

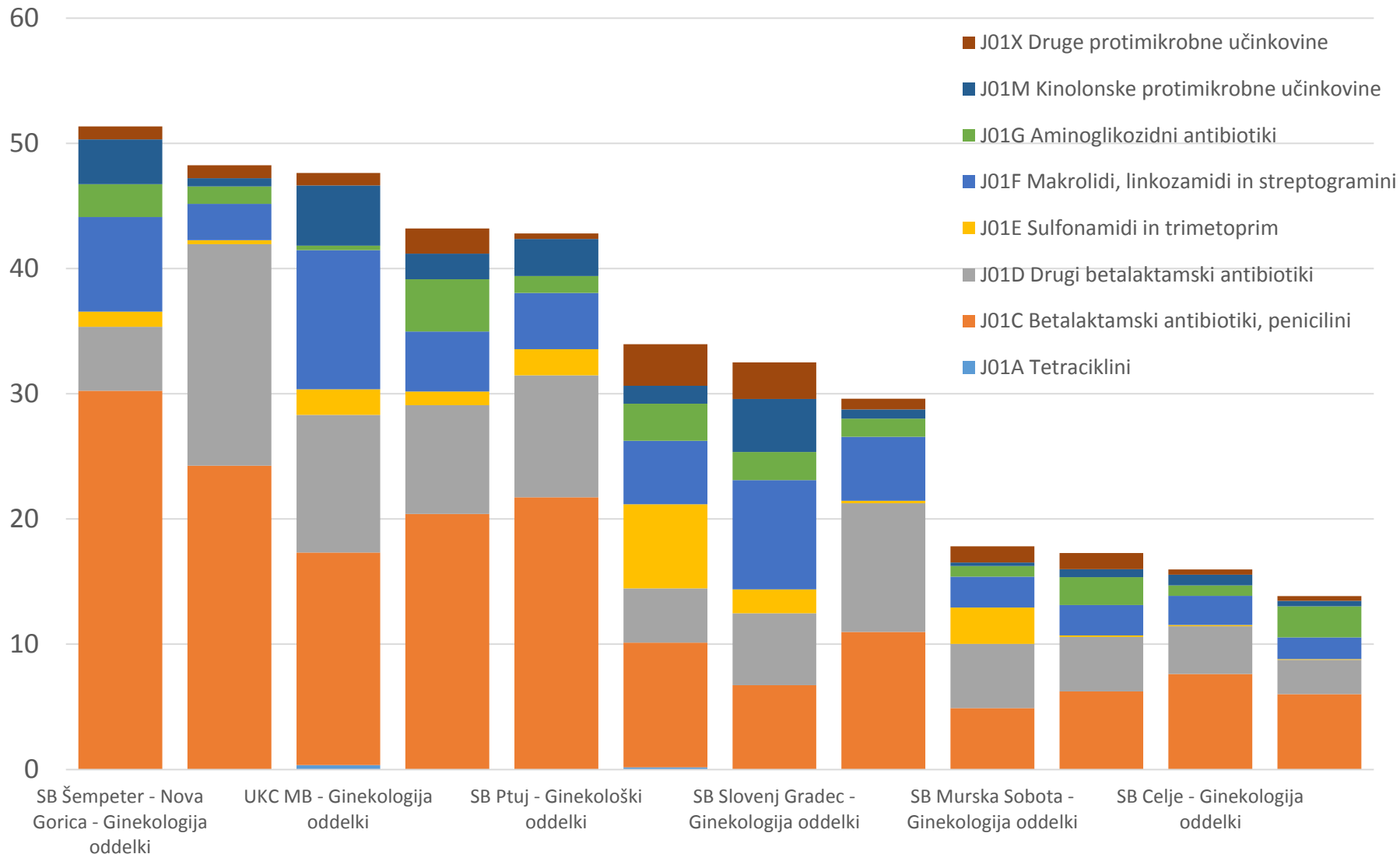

Poraba antibiotikov (ATC - J01) po otroških oddelkih v 2016 (DDD na 100 BOD)

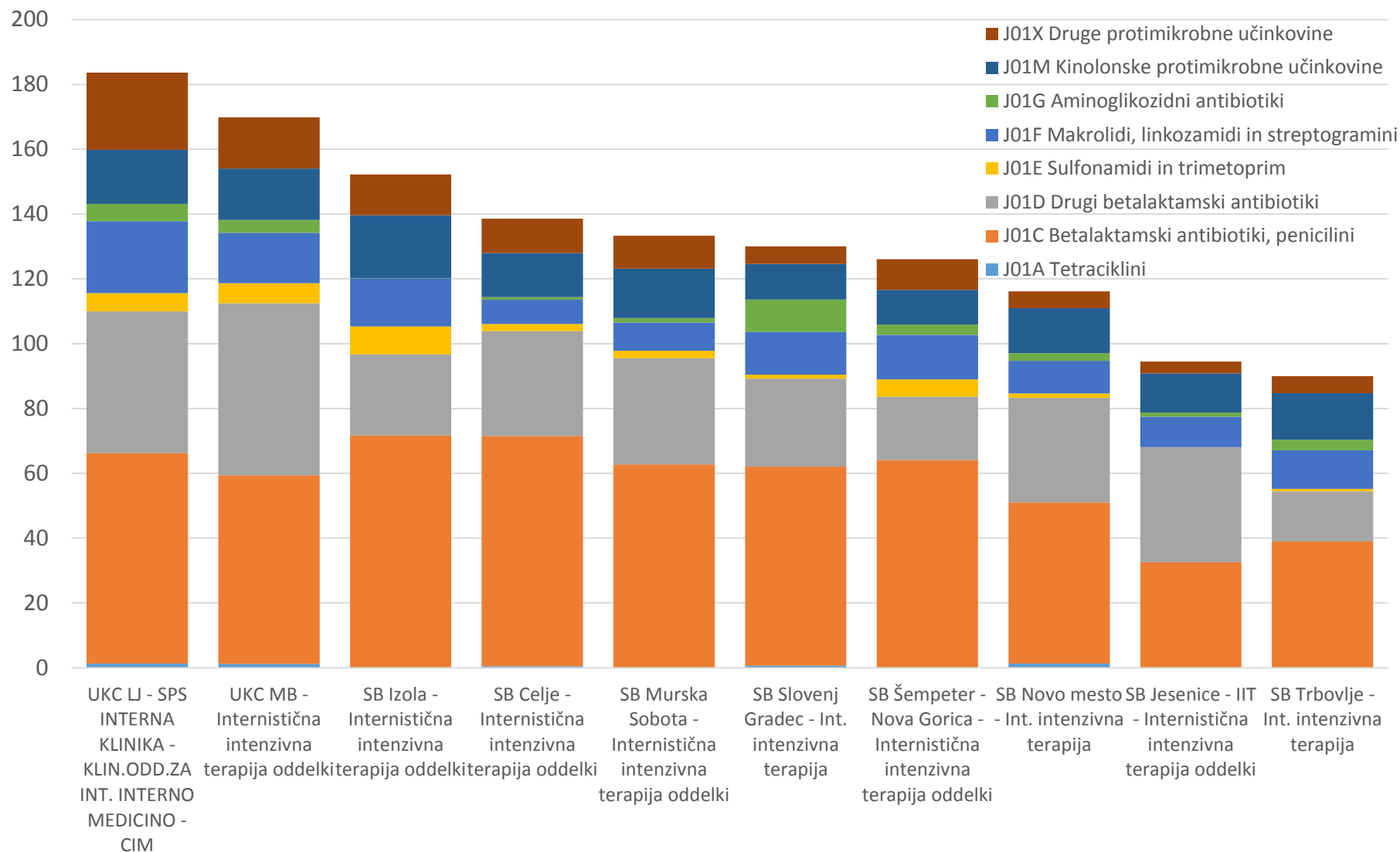

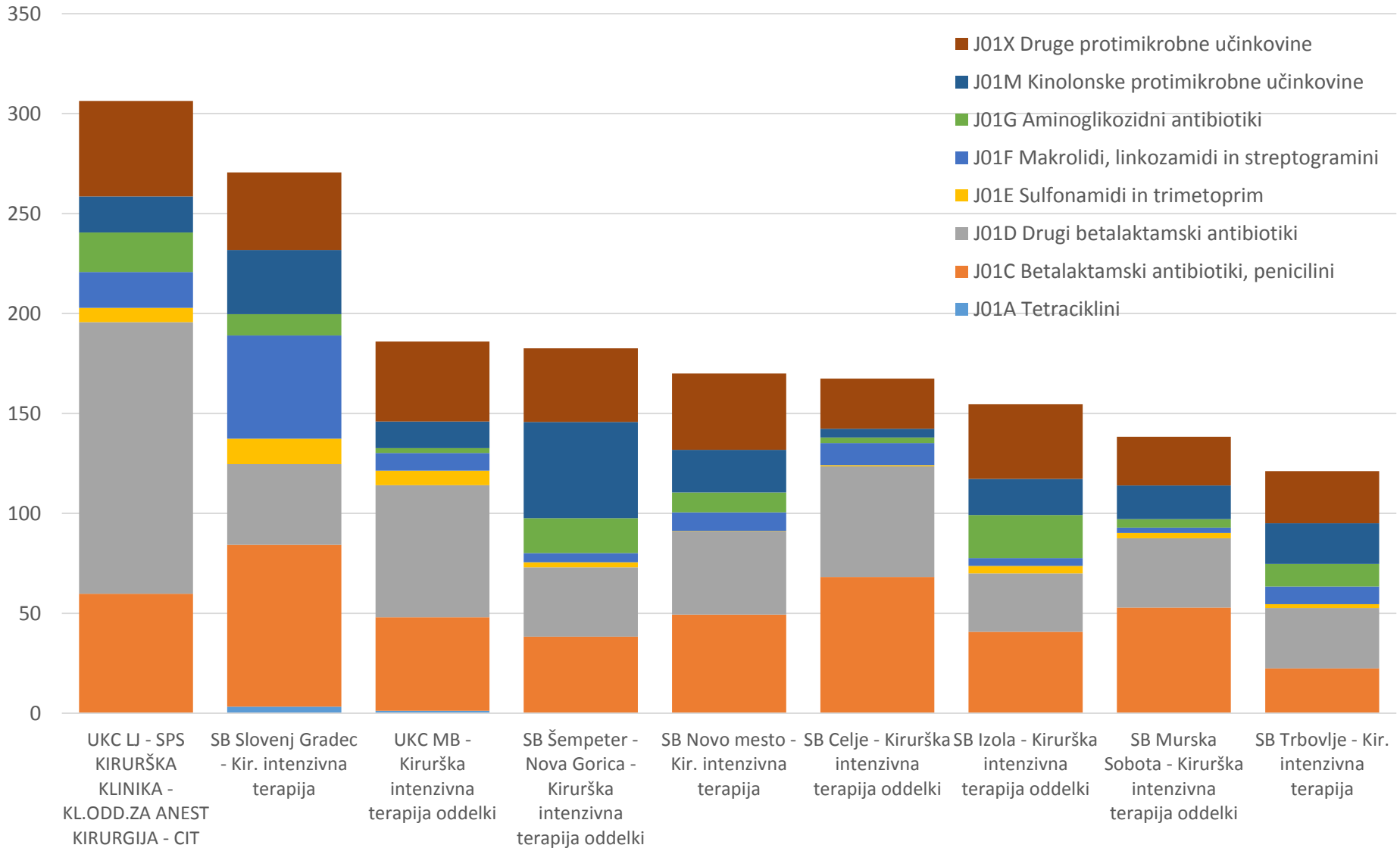
Poraba antibiotikov (ATC - J01) po ginekoloških oddelkih v 2016 (DDD na 100 BOD)

Poraba antibiotikov (ATC - J01) po IIT oddelkih v 2016 (DDD na 100 BOD)

Poraba antibiotikov (ATC - J01) po KIT oddelkih v 2016 (DDD na 100 BOD)

The goals of antibiotics use

ESAC-Net 2012, EARS-Net 2013

Resistance EARS 2013	Consumption of D* and M**	Slovenia DID	Resistance Slovenia %
<i>E.coli</i> ESBL + < 10%	D* 0,1 – 0,98 A	0,30 A	9
<i>E.coli</i> FQ < 10%	M** 0,55 – 0,94 A	1,08 A	20
<i>K. pneum</i> ESBL+ < 10%	D* 0,16 – 0,19 H	0,39 H	29
<i>K. pneum</i> FQ < 10%	M** 0,09 – 0,21 H	0,23 H	33
<i>P. aeruginosa</i>			
-karbapenem < 10%	D* 0,16-0,31 H	0,33 H	26
-FQ < 10 %	M** 0,12-0,21 H	0,23 H	11

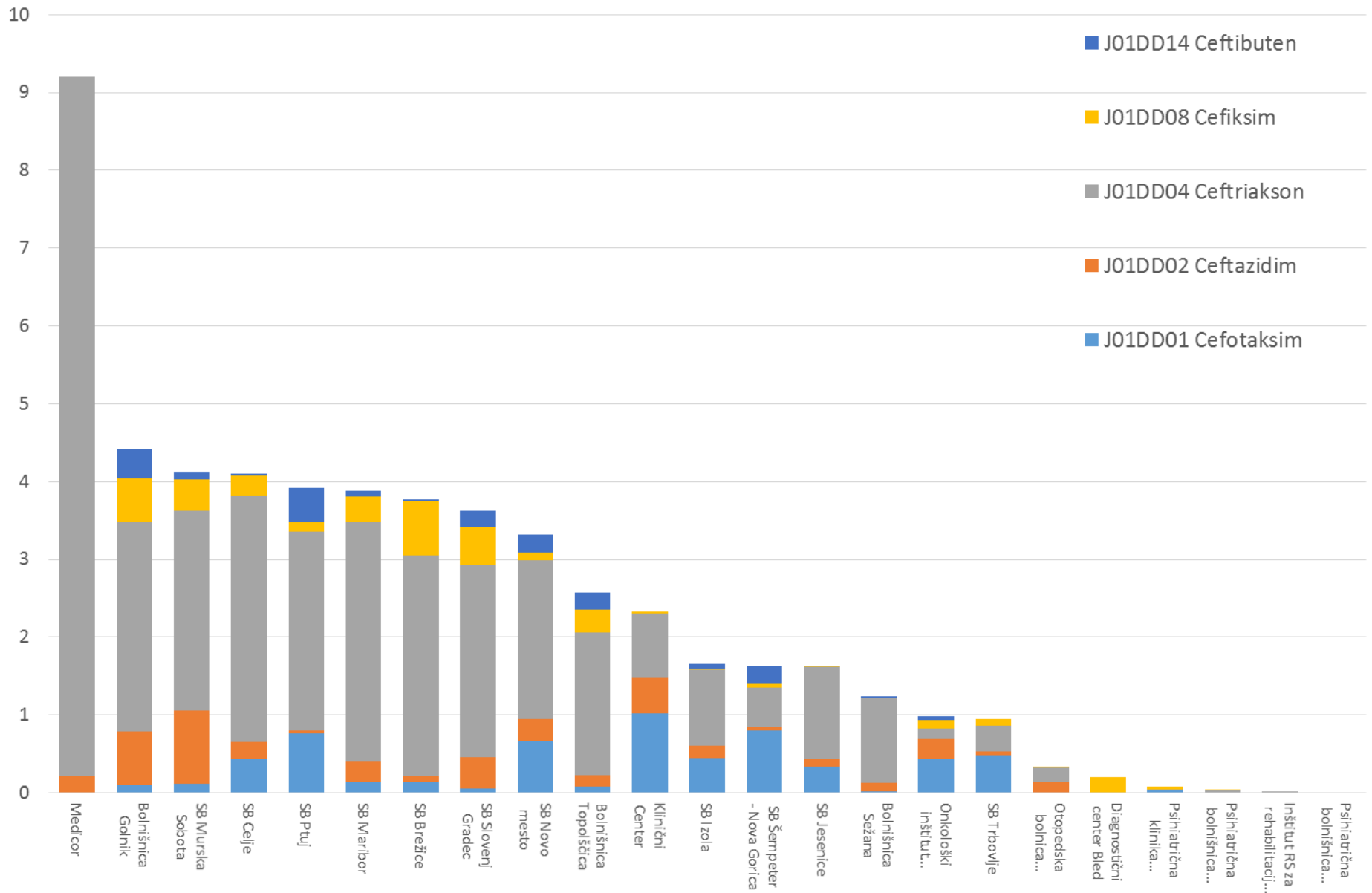
*other –betalaktams, **quinolones, A=Ambulant care, B=Hopital care

Recommendations for management of antimicrobial agent resistance (Peterson LR 2005)

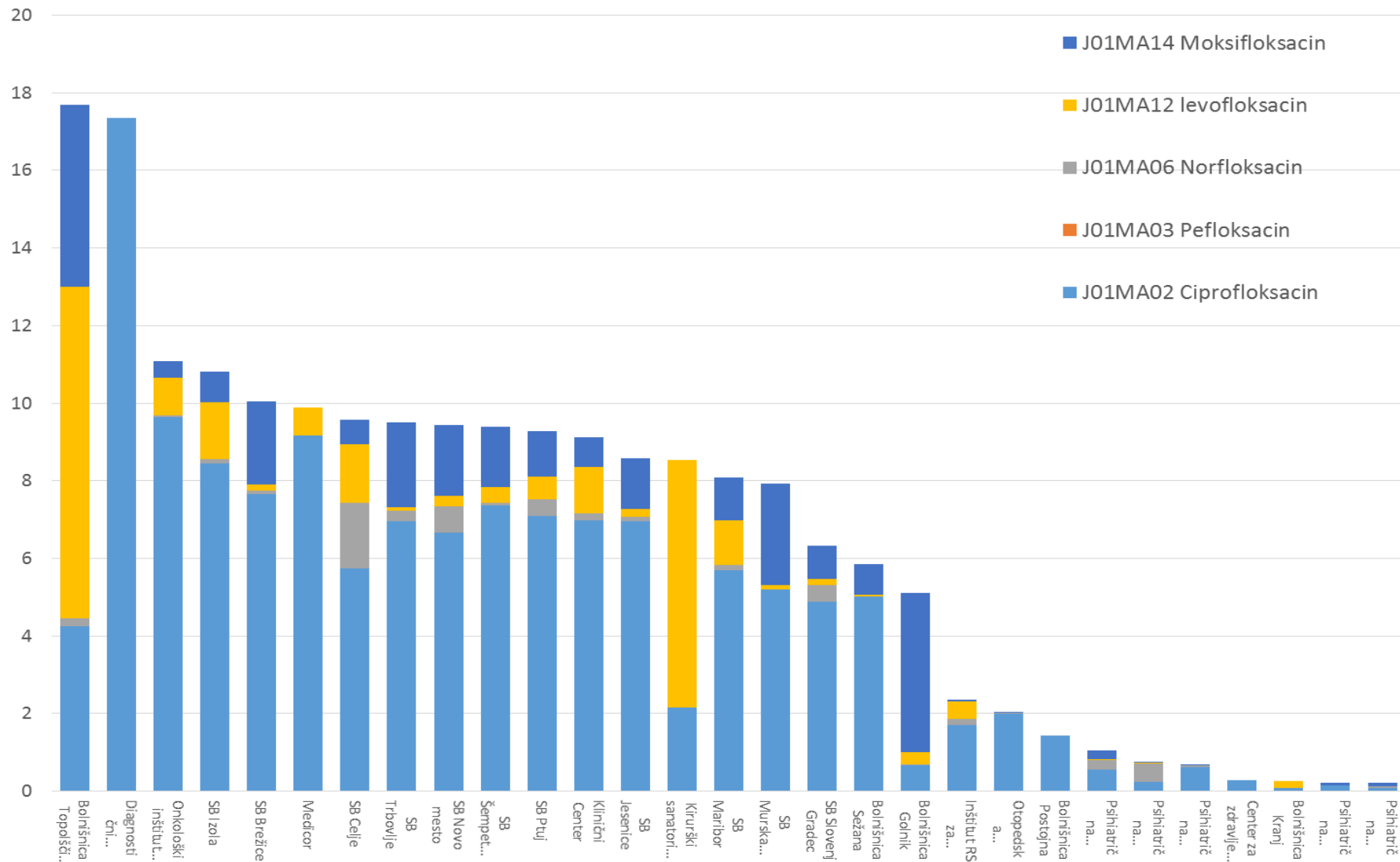
The goal of using less than 1.5 DDD/100 patient-days

Problem	Useful solution	Rating
>10% CR P.aeruginosa	>50 % FQ and/or carbapenem use 	BIII
>10% FQ R P.aeruginosa	>50% FQ use and change primary drug to cipro 	AI
>10% CR A.baumannii	>50% carbapenem use and assess for clonal 	AI
>10% beta-lactam R P.aer	>50% cef.3.gen 	BIII
>10% ESBL + Enterobact.	>50% cef.3.gen 	AI
>10% genta/tobra R Enter.	Replace with amikacin	AI
Concern over VRE	>50% cephalosp. and FQ 	AI
Concern over MRSA	>50% cephalosp. and FQ 	BIII

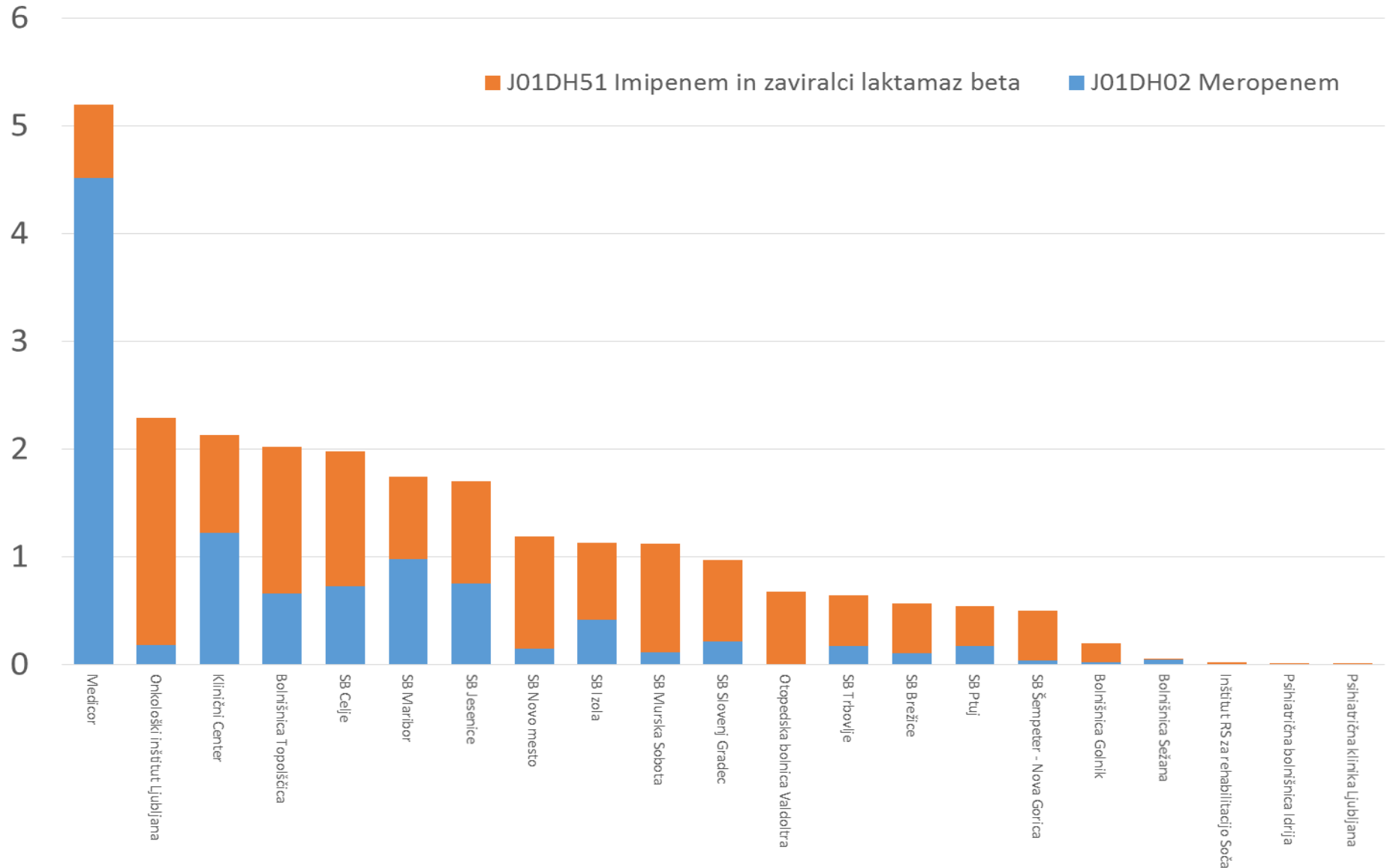
Use of cephalosporins of 3rd generation in Slovenian hospitals in 2014 (DDD / 100 Bed-days)

Use of fluoroquinolones in Slovenian hospitals in 2014 (DDD / 100 Bed-days)

Use of meropenem and imipenem in Slovenian hospitals in 2014 (DDD / 100 Bed-days)

Zaključek

- Spremljanje bolnišnične rabe protimikrobnih zdravil je v Sloveniji obvezno
- Porabo spremljamo na nacionalnem ,bolnišničnem in nivoju oddelkov(5)
- Porabo izražamo v DDD/1000preb./dan,DDD/100BOD, DDD/100 sprejemov,POvs IV,stroške
- ICM skupina nadzoruje predpisovanje protimikrobnih zdravil v bolnišnicah in napiše predloge za izboljšanje
- Prihodnost:povezava rabe antibiotikov in odpornosti, case-mix (poraba vs SPP),elektronsko predpisovanje,ločiti sprejete bolnike od bolnikov obravnavanih v enodnevnih bolnišnici in ambulantno itd